

Verslag naar aanleiding van de publieksraadpleging

1. Inleiding

Openbare raadpleging over het ontwerp van het stroomgebiedsbeheersplan voor de Belgische kustwateren ter implementatie van de Europese Kaderrichtlijn Water (2000/60/EG)

Van 22 december 2008 tot en met 9 augustus 2009 organiseerde de FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu een openbare raadpleging over het ontwerp van het stroomgebiedsbeheersplan voor de Belgische kustwateren ter implementatie van de Europese Kaderrichtlijn Water (2000/60/EG).

De Kaderrichtlijn Water (KRW) werd in 2000 goedgekeurd door de Europese Unie en heeft tot doel een goede toestand van alle waterlichamen (rivieren, meren, kust- en overgangswateren en grondwater) te behouden en te bereiken tegen 2015. De Belgische federale overheid is bevoegd voor het beheer van de Belgische kustwateren. In het kader van deze Kaderrichtlijn en van de rechten van de burger op het vlak van leefmilieu organiseerde de federale overheid een raadpleging van het publiek over het ontwerp van stroomgebiedsbeheersplan voor de kustwateren voor de periode 2009-2015.

Het stroomgebiedsbeheersplan omvat: (a) een beschrijving van de kenmerken van het Belgische kustwaterlichaam, (b) een overzicht van de significante belastingen en effecten van menselijke activiteiten op de toestand van de Belgische kustwateren, (d) de resultaten van de monitoringsprogramma's, (e) een opsomming van de vastgestelde milieudoelstellingen en (d) een beschrijving van de basismaatregelen en de aanvullende maatregelen (maatregelenprogramma). Hierbij gaat het vooral om reeds bestaande maatregelen.

Gezien de Belgische kustwateren de invloed ondergaan van de zoetwateraanvoer vanuit rivieren, zoals de Schelde, is de kwaliteit van de Belgische kustwateren in belangrijke mate afhankelijk van bovenstroomse maatregelen. Daarnaast is er ook instroom van Atlantische wateren en vinden talrijke activiteiten plaats op zee (scheepvaart, pleziervaart, visserij, baggeractiviteiten enzovoort) die eveneens een invloed kunnen hebben op de kwaliteit van het Belgische kustwater.

2. Resultaten van de openbare raadpleging

2.1 Procedure openbare raadpleging

Van 22 december 2008 tot en met 9 augustus 2009 werd het ontwerp-beheersplan samen met een samenvatting en 10 kerngedachten digitaal beschikbaar gesteld op de website van de FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu voor publieke participatie. Een online-vragenlijst zou hierbij een beeld moeten geven over hoe de burgers de mariene milieuproblematiek (algenbloei, zwerfafval, etc.) en het ontwerp-beheersplan ervaren. Tevens werd een aankondiging geplaatst op de portaalsite van de Belgische overheid en in het Belgisch Staatsblad. Ook werd het beheersplan op het publiek gedeelte van de website van de Internationale Schelde Commissie geplaatst.

Relevante documenten (ontwerp-beheersplan, samenvatting en 10 kerngedachten) werden in het kader van informatie-uitwisseling en afstemming in het Nederlands en het Frans opgesteld.

2.2 Resultaten openbare raadpleging

Slechts één instelling (de Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid (CIW) van Vlaanderen) maakte inhoudelijke opmerkingen op het ontwerp-beheersplan naar aanleiding van de openbare raadpleging. De opmerkingen betreffen voornamelijk tekstuele verbeteringen en aanvullingen en verduidelijkingen met betrekking tot de maatregelen genomen door de gewesten ter verbetering van de waterkwaliteit.

Gezien de aard van de opmerkingen werd een bijeenkomst georganiseerd met experts ter zake om de commentaren ontvangen na de raadpleging zo goed mogelijk te behandelen.

Hoewel de opmerkingen relevant zijn, was het bij één opmerking niet nodig om de tekst van het ontwerp van het stroomgebiedsbeheersplan hieraan aan te passen. Zo kan de evolutie van het Scheldebekken moeilijk in verband gebracht worden met de evolutie van de neerslag boven het Scheldebekken aangezien ook andere factoren een invloed hebben op de het Scheldebekken.

De manier waarop rekening gehouden werd met de opmerkingen bij de opmaak van de finale tekst van het stroomgebiedsbeheersplan wordt hieronder omschreven. Eén van de opmerkingen werd ingetrokken door de betrokkene.

– Opmerking (p. 15)

Op pagina 15 van het ontwerpplan wordt gesteld dat de zware metalenvrachten met één of een beperkt aantal maatregelen zouden kunnen worden beheerst. Kan dit wel zo gesteld worden indien niet duidelijk is wat de bronnen/oorzaken zijn van de variabiliteit van de metaalvrachten?

Opname in de finale tekst (p. 16):

Na een overlegvergadering met de BMM (Beheerseenheid van het Mathematisch Model van de Noordzee en het Schelde-estuarium) werd besloten om naar aanleiding van bovenstaande opmerking de volgende zin in het ontwerp-beheersplan te schrappen: “Dit laat vermoeden dat de zware metalenvrachten uit deze bronnen met één of een beperkt aantal maatregelen zouden kunnen worden beheerst.”.

Het parallellisme in het vrachtverloop van deze 5 zware metalen zou in verband gebracht kunnen worden met dezelfde vervuilingsbronnen en de vervuilingsproblematiek zou bijgevolg door één of een beperkt aantal maatregelen beheerst kunnen worden. Gezien de waarschijnlijkheid van dit vermoeden echter onvoldoende hoog is (de frequentie van de metingen, de kwaliteit van de data, etc.) werd besloten deze zin te schrappen.

– Opmerking (p. 16)

De tekstpassage met betrekking tot verdunning en daling van de vrachten voor N en P is niet duidelijk. Er zou eerder sprake zijn van verdunning indien de concentraties dalen bij constante vrachten in combinatie met stijgende debieten. De daling van de vrachten is zeker mee bewerkstelligd door de voortschrijdende inspanningen in Vlaanderen om de nutriëntenbelasting van het oppervlaktewater te reduceren. Het Vlaamse ontwerp maatregelenprogramma bij de ontwerp stroomgebiedsbeheersplannen voor de Schelde en Maas bevat zowel basis- als aanvullende maatregelen om op dat vlak de waterkwaliteitstoestand te verbeteren.

Opname in de finale tekst (p. 17):

Naar aanleiding van bovenstaande opmerking werd de tekst in het ontwerp-beheersplan als volgt aangepast: “De daling van de vrachten is zeker mee bewerkstelligd door de voortschrijdende inspanningen in de bovenstroomse gewesten om de nutriëntenbelasting van het oppervlaktewater te reduceren. Hierbij dient echter opgemerkt te worden dat ook het verdunningseffect ten gevolge van de toename van de debieten zoals hierboven afgeleid in rekening gebracht moet worden. Het aandeel van beiden is moeilijk in te schatten met de huidige data.”

– Opmerking (p. 74)

In het ontwerpplan wordt op p. 74 verwezen naar een CIW-nota uit 2000. Waarschijnlijk gaat het hier over een rapport van de Nederlandse CIW. Gelet op de oprichting van een Coördinatiecommissie Integraal waterbeleid (eveneens afgekort als CIW) in 2004 in Vlaanderen is het raadzaam deze verduidelijking aan te brengen.

Opname in de finale tekst (p. 75):

De tekst in het ontwerp-beheersplan werd als volgt gecorrigeerd: “Zie voor de methode van standaardisatie bijlage 9 en bijlage 8 van het rapport “Normen voor het waterbeheer” van mei 2000 van de Nederlandse Commissie Integraal Waterbeheer (CIW).”.

– Opmerking (p. 81)

Op p. 81 wordt verwezen naar de verlenging van de deadline tot 2012 in plaats van tot 2021.

Opname in de finale tekst (p. 82):

De tekst in het ontwerp-beheersplan werd gecorrigeerd (2021 ipv 2012).

– Opmerking (p. 108)

De beschrijving van de te verwachten evoluties vanuit het binnenland inzake nutriënten op p. 108 (over nieuwe decreten en codes in het Vlaamse Gewest) is niet volledig. Een meer geschikte formulering zou zijn: “Het ontwerp maatregelenprogramma voor de Vlaamse delen van de stroomgebieden van Schelde en Maas – en de samenvatting van dat maatregelenprogramma in elk van de ontwerpstroomgebiedbeheersplannen – beschrijft zowel basismaatregelen in de vorm van lopend beleid (o.a. uitvoering van de Europese Nitraatrichtlijn en de richtlijn Stedelijk Afvalwater inzake nutriëntverontreiniging) als aanvullende maatregelen waarmee een verbetering van de toestand van grond- en oppervlaktewater bewerkstelligd wordt.”

Opname in de finale tekst (p. 109):

Het ontwerp-beheersplan werd aangepast door de oorspronkelijke tekst te vervangen door: “Het ontwerp maatregelenprogramma voor de Vlaamse delen van de stroomgebieden van Schelde en Maas beschrijft zowel basismaatregelen in de vorm van lopend beleid (o.a. uitvoering van de Europese Nitraatrichtlijn en de richtlijn Stedelijk Afvalwater inzake nutriëntverontreiniging) als aanvullende maatregelen waarmee een verbetering van de toestand van grond- en oppervlaktewater bewerkstelligd wordt.”

– Opmerking (p. 19)

Op p. 19 zou de evolutie van de debieten vanuit de Schelde verduidelijkt kunnen worden door ook aan te geven hoe de neerslaghoeveelheden geëvolueerd zijn.

Geen opname in de finale tekst:

Na een overlegvergadering met de BMM werd besloten de tekst van het ontwerp-beheersplan niet aan te passen tengevolge van de bovenstaande opmerking. De evolutie van de debieten vanuit de Schelde kunnen immers niet verduidelijkt worden door aan te geven hoe de neerslaghoeveelheden boven het bekken geëvolueerd zijn. Het verband tussen de neerslag en het Scheldedebiet ter hoogte van de Belgisch-Nederlandse grens is niet eenduidig. Verschillende andere elementen die niet of niet enkel gebonden zijn aan de neerslag over het Scheldebekken spelen een doorslaggevende rol.

1. Ter hoogte van Gent wordt naargelang de omstandigheden (debietafhankelijk) een gedeelte van het Leie-water afgevoerd naar het Schipdonkkanaal. Parallel wordt ook het debiet van het kanaal Gent-Terneuzen door overeenkomst met Nederland op een minimumpeil gehouden met water uit de bovenloop.
2. In de weergegeven Scheldedebieten zit een waterhoeveelheid afkomstig uit het Maasbekken (Albertkanaal) en uit het functioneren van de haven.
3. Voor enkele subbekkens uit het Scheldebekken (vb. Zenne) schijnt de bodemverharding door het aanbrengen van minder doorlatende bodembedekkingen en bebouwing een doorslaggevende rol te spelen in de debiettoename.
4. In de waterbalans van een bekken (het debiet aan de uitgang) spelen, naast de kunstmatige elementen waarvan er enkele hierboven aangehaald zijn, de geohydrologische parameters een rol: evapotranspiratie (de hoeveelheid die verdampt), ruiselement (afhankelijk van de verzadigingsgraad van de bodem en dus van de toestand van het bekken in de voorbije periode), diepe infiltratie naar de grondwatertafels (en hun voorbije toestand). De evolutie van de debieten vanuit de Schelde kunnen enkel met een hydrologisch model waarin met al de hierboven beschreven elementen (en nog meerdere) kwantitatief wordt rekening gehouden verduidelijkt worden. Enkel een parallel neerslag-debiet zoeken is al sinds de jaren 1950 opgegeven en is nu wetenschappelijk niet meer aanvaardbaar. Het zou enkel kunnen gebruikt worden als illustratie indien men uit de modelbenadering weet dat de debieten overwegend zijn toegenomen enkel door de neerslag.

– Opmerking (p. 4)

De opmerking *'In alinea 0.3.1 wordt melding gemaakt van de verschillende autoriteiten in België. De gemeenschappen zijn niet genoemd in de opsomming'* werd ingetrokken door de betrokkenen omwille van een verkeerde interpretatie. De gemeenschappen hebben conform de Belgische Grondwet immers geen bevoegdheden in het milieubeleid.

Slechts drie individuele personen namen deel aan de online-vragenlijst. Deze personen bleken akkoord te gaan met de vaststellingen in het ontwerp-beheersplan inzake de status van de Belgische kustwateren. Eén persoon suggereerde dat er strengere bovenstroomse maatregelen en strengere maatregelen met betrekking tot visserij, scheepvaart en havens nodig zijn.

Verder werd er een klacht ingediend door le Service public de Wallonie, Direction Générale opérationnelle Agriculture, Ressources Naturelles et Environnement (D GARNE) gezien de Franse versie van het ontwerp-beheersplan niet gelijktijdig beschikbaar was met de Nederlandse versie. Hierdoor werd de termijn van de openbare raadpleging verlengd tem 9 augustus (in plaats van 21 juni).

3. Goedkeuring van het plan

Het ontwerp van het stroomgebiedsbeheersplan voor de Belgische kustwateren ter implementatie van de Europese Kaderrichtlijn Water werd aangepast in functie van de opmerkingen geformuleerd bij de raadpleging en ter goedkeuring voorgelegd aan Staatssecretaris E. Schoupe. Op 7 december 2009 werd het stroomgebiedsbeheersplan goedgekeurd.